IV. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU ZWIĄZKU

polskich gimnast. Towarzystw sokolich

(za rok 1896/97).

WE LWOWIE.
Nakładem Związku polskich gimnast. Tow. sokolich.
I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.
1897.

IV. SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU ZWIĄZKU

polskich gimnast. Towarzystw sokolich

(za rok 1896/97).

WE LWOWIE.

Nakładem Związku polskich gimnast. Tow. sokolich.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

1897.

Przedmioty obrad
V. zwyczajnego Zjazdu delegatów
polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich
w dniach 6. i 7. czerwca 1896 w Stanisławowie.

I. pełne posiedzenie delegatów Związku w niedzielę 6. czerwca o godzinie 10. rano w sali Sokoła:

1. Zagajenie.
2. Złożenie i sprawdzenie pisemnych umocowań delegatów.
3. Odczytanie protokołu IV. Zjazdu z 28. i 29. czerwca 1896.
4. Sprawozdanie Wydziału i komisyi rewizyjnej za r. 1896/97.
5. Podział na sekcye (regulaminową, organizacyjną, administracyjną) i przydzielenie im:
   - *a)* wniosku Wydziału w sprawie terminów zlotów ogólnych i okręgowych, tudzież zlotu związkowego w r. 19 (sekc. org.);
   - *b)* wniosku Wydziału w sprawie wysokości wstępnego wkładek (sek. admin.):
   - *c)* wniosku Wydziału w sprawie oznaczenia miejsca przyszłego Zjazdu w roku 1898 (sek. org.);
   - *d)* wniosków członków (§. 8. ust. 3. reg. obrad Zjazdu deleg.).

   Czas i porządek posiedzeń sekc. oznaczą sekcye same.

II. pełne posiedzenie delegatów Związku w poniedziałek 7. czerwca o godzinie 10½ rano w sali Sokoła:

1. Sprawozdanie sekcyi o wnioskach przydzielonych.
2. Wybór prezesa i pierwszego zast. prezesa na 3 la 6 wydziałowych na 3 lata, 1 na 2 lata i 1 na 1 rok.
3. Wybór komisyi rewizyjnej z 3 członków na 1 rok.
4. Zamknięcie Zjazdu.

Druhowie delegaci mają mieć *pisemne umocowan* swoich Towarzystw i brać udział w obradach *w u czystym stroju sokolim*, o ile reg. ubior. od tego ich nie zwaln

---

Szanowni Druhowie!

Czyniąc zadość uchwale, obowiązującej na wsze, a niniejszem pierwszy raz wykonanej, umieszczamy na czele sprawozdania Wydziału Związku za rok 1896/97

Protokół

IV. Zjazdu delegatów odbytego w Krakowie w d 28. i 29. czerwca 1896.

W pierwszym dniu po nabożeństwie w kościele OO. Kapucynów przybyli delegaci o godz. 9. rano do wielkiej sali Sokoła krakowskiego. Tu powitał ich d. Styczeń, prezes tego Sokoła, biorąc za tło swego przemówienia obrady nad wewnętrznem urządzeniem sokolstwa. Prezes d. Romanowicz dziękując za to powitanie podniósł ważność Zjazdu w Krakowie, starożytnym grodzie polskim, i powitał imieniem Związku przybyłych na Zlot Wielkopolan, Rusinów i Czechów. Przechodząc do sprawozdania Wydziału za r. 1865/6 prosił o krytykę jego sokolą, szczerą i mającą na myśli dobro Związku. Poczem stwierdziwszy zwołanie Zjazdu w przepisanym czasie i sposobie, zarządził przedewszystkiem złożenie kart uwierzytelniających według listy odczytanej przez sekretarza d. Fiszera.

Na 95 uprawnionych delegatów złożyło karty 64 dd., a mianowicie: z Bochni Dr. A. Wcisło, z Borszczowa Stanisław Grzegorzewski, z Brodów Józef Horica, z Brzeżan Ferdynand Maresz, z Brzozowa Jan Gruszczyński, z Buczacza Tadeusz Śmiglewski, z Chodorowa Dr. J. Bober, z Czerniowiec Edmund Elster, z Dąbrowy Dr. Józef Datka, z Dembicy

Władysław Jagielski, z Gorlic Dr. Józef Radomysł z Gródka Jakób Szturma, z Jasła Antoni Korlakowski, z Jaworzna Juliusz Prezentkiewicz, z Jeleni Stanisław Bernadzikiewicz, z Kałusza Aleksand Szustów, z Kamionki Jan Szawłowski, z Kołomy Dr. Waleryan Stauber, z Krakowa Dr. Lesław Bo rośnki, Michał Danielak, Walery Eliasz, Józef Goreck Dr. Michał Koy, Ignacy Plesnar, Władysław Tursk z Krosna Jan Wanat, z Limanowej Emanuel Winter, ze Lwowa I. Dr. Kaźmierz Czarnik, Dr. Xawer Fiszer, Józef Padewski, Henryk Rewakowicz, Tadeus Romanowicz, Ignacy Romanowski, Alojzy Wallek, z Łańcuta Filip Kahane, z Myślenic Dr. Wiktor Łodzińki, z Mościsk Aleksander Lach, z Nowego Sącza Łucyan Lipiński, z Nowego Targu Aleksander Wysoczański, z Pilzna Tytus Bujnowski, z Podgórza Tadeusz Bednarski, z Przemyśla Franciszek Czech, Dr. Leonard Tarnawski, z Przeworska Dr Bolesław Zborowski, z Ropczyc Dr. Bolesław Strowski, z Sambora Władysław Popiel, ze Skawiny Albin Kolloros, ze Śniatyna Jan Feliks Biliński, ze Sokala Mieczysław Strzelecki, ze Stanisławowa Antoni Barancewicz, Józef Wierzejski, ze Starego Sącza Juliusz Fiałkowski, ze Stryja Michał Ślosarski, z Tarnopola Dr. Tadeusz Trzcieniecki, z Tarnowa Dr. Mieczysław Gałecki, Ludwik Łukasiewicz, z Wadowic Eugeniusz Gluziński, Teofil Nartowski, z Wieliczki Dr. Jakób Dziewoński, z Zaleszczyk Antoni Bielański, z Założiec Gustaw Borysiewicz, ze Złoczowa Leon Krobicki, z Żółkwi Franciszek Janikowski, z Żywca Zygmunt Sękowski.

Delegaci z Doliny, Jarosławia, Jaworowa, Oświęcimia, Rzeszowa, Sanoka i Zagórza byli nieobecni z powodu uczestnictwa w odbywającej się równocześnie próbie ćwiczeń.

Nie było wcale delegatów z Brzeska, Czortkowa, Delatyna, Drohobycza, Grybowa, Kopyczyniec, Lwowa II., Mikuliniec, Radymna, Rohatyna, Tarnobrzega, Trembowli, Tyczyna, Wojnicza i Zbaraża.

Natomiast byli obecni reprezentanci sokolstwa wielkopolskiego dd. z Gdańska: Janicki, Simon i Zgorzalewicz na mocy osobnej przez swój Wydział wydanej legitymacyi.

Gdy upadł wniosek d. Bujnowskiego, aby uwolnić sekretarza od czytania protokołu poprzedniego Zjazdu, zarządził przewodniczący odczytanie tego protokołu, który przyjęto bez uwag.

Po uwolnieniu sekretarza od czytania sprawozdania za r. 1895/6 rozesłanego przed Zjazdem wszystkim towarzystwom i delegatom, przekazano je do rozpatrzenia komisyi organizacyjnej.

Sprawozdanie komisyi rewizyjnej odczytane w nieobecności jej członków przez d. skarbnika opiewało: „Zamknięcie rachunkowe za rok 1895 Związku polskich gimnastycznych towarzystw sokolich zbadaliśmy przez porównanie z księgami. Księgę kasową i księgę główną sprawdzono z przekazkami dochodów i z dowodami kasowymi rozchodów i znaleziono je w najzupełniejszym porządku. Oprócz walorów i oprócz funduszów wykazanych w zamknięciu rachunkowem za rok 1895 znajdują się w przechowaniu skarbnika Związku: 1. książeczka gal. Kasy oszczędności nr. 46.212 na 100 zł. opiewająca na „fundusz imienia Ludwiki Lipińskiej i 2. książeczka gal. Kasy oszczędności nr. 57.788 na 263·50 zł. opiewająca na „Redakcyą Przewodnika gimnast.". Co do obu tych funduszów patrz III. sprawozdanie Wydziału Związku str. 25 i 26, a względnie str. 13 i 14. Komisya rewizyjna Związku stawia na podstawie powyższego sprawozdania swojego następujący w n i o s e k: „IV. Zjazd delegatów uchwali Wydziałowi (a zarazem skarbnikowi)

Związku absolutoryum za zawiadywanie fundusza związkowymi w r. 1895/6". — Wniosek ten uchwalc jednomyślnie.

Następnie postanowiono, że wszystkie wnioski W działu i delegatów mają być odesłane do jednej z 3 se cyi: regulaminowej, organizacyjnej i administracyjn których skład pozostawiono — według dotychczasow praktyki — dobrowolnemu zapisywaniu się delegatów.

Przyjąwszy do wiadomości oświadczenie d. Bara cewicza, że d. Maryan Ostafiński wybrany wydziałowy na III. Zjeździe, zrezygnował w piśmie do niego wyst sowanem, odesłano:

a) do sekcyi organizacyjnej — zmodyfik wany skutkiem tej rezygnacyi wniosek Wydziału co d wyboru pięciu wydziałowych na 3 lata, jednego na lata i dwóch na 1 rok, tudzież trzech członków komisy rewizyjnej na 1 rok; dalej odesłano wniosek Wydział

b) w sprawie terminów zlotów powszechnyc i okręgowych — do sekcyi organizacyjnej;

c) w sprawie „ślubowania sokolego" — d sekcyi regulaminowej;

d) w sprawie wysokości wstępnego i wkładek na r. 1896 — do sekcyi administracyjnej;

e) w sprawie oznaczenia miejsca następnego zwyczajnego Zjazdu — do sekcyi organizacyjnej.

Dalej odesłano:

f) do sekcyi organizacyjnej należycie poparty i jako nagły uznany wniosek d. Gałeckiego, o wyłączenie Nowego Sącza i gniazd przyległych z okręgu tarnowskiego i utworzenie z nich nowego okręgu, tudzież analogiczny wniosek d. Staubera o wyłączenie Kołomyi i gniazd przyległych z okręgu stanisławowskiego i utworzenie z nich nowego okręgu;

g) do sekcyi regulaminowej należycie poparty jako nagły uznany wniosek d. Tarnawskiego, aby otokoły Zjazdu delegatów były na przyszłość łączane do sprawozdań Wydziału Związku.

Przekazano Wydziałowi do rozpatrzenia i entualnego przedłożenia wniosku poparty, lecz nie nany jako nagły wniosek d. Popiela co do pokrywania ez Związek administracyjnych kosztów okręgów.

Odstąpiono Wydziałowi do załatwienia niosek d. Gruszczyńskiego o wyłączenie Brzowa z okręgu rzeszowskiego, a przydzielenie go do zemyskiego.

Na tem zakończono o godz. 11. obrady pierwszego ełnego posiedzenia Zjazdu, poczem bezpośrednio wszystkie trzy sekcye przystąpiły do rozpatrzenia spraw im przydzielonych.

W poniedziałek 29. czerwca o godz. 2. popołudniu rozpoczęło się w sali Sokoła drugie pełne posiedzenie delegatów Związku pod przewodnictwem d. Romanowicza.

Z porządku przystąpiły sekcye do sprawozdań o wnioskach im przydzielonych.

Do sekcyi organizacyjnej zapisali się dd.: Barancewicz, Bielański, Biliński, Borysiewicz Gustaw, Datka, Fiszer, Janikowski Franciszek, Kahane, Krobicki, Lipiński, Łukasiewicz, Nartowski, Popiel, Radomyski, Rewakowicz, Stauber, Strowski, Strzelecki, Wierzejski, Winter, Zborowski.

Przewodniczącym swoim wybrała sekcya d. Lipińskiego, sekretarzem Krobickiego, sprawozdawcą Nartowskiego.

Po wysłuchaniu jego sprawozdania, IV. Zjazd delegatów uchwalił:

1. *w sprawie terminów zlotów:*

a) nie ustala się terminów zlotów powszechnych;

b) zloty okręgowe mają odbywać się obowiązkowo co dwa lata w miejscu przez okręg oznaczonem; niemożność odbycia takiego zlotu ma okręg usprawiedliwić wobec Wydziału Związku;

c) publiczne ćwiczenia mają odbywać się w każdem gnieździe przynajmniej raz do roku;

2. *w sprawie sprawozdania Wydziału:*

przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału Związku za rok 1895/6;

3. *w sprawie oznaczenia miejsca przyszłego Zjazdu delegatów:*

V. zwyczajny Zjazd delegatów w roku 1897 — na wniosek i zaproszenie d. Barancewicza — ma odbyć się w Stanisławowie;

4. *w sprawie rozdzielenia okręgów:*

wnioski dotyczące rozdziału okręgu stanisławowskiego i tarnowskiego, a względnie utworzenia nowych okręgów: kołomyjskiego i sandeckiego przekazuje się Wydziałowi Związku do możliwego przychylnego załatwienia po wysłuchaniu zdania dotyczących gniazd okręgowych.

Do sekcyi administracyjnej zapisali się dd.: Czech, Danielak, Fiałkowski, Grzegorzewski, Ślosarski, Tarnawski, Wanat, Wysoczański.

Przewodniczącym swoim wybrała sekcya d. Ślosarskiego, sekretarzem i sprawozdawcą d. Danielaka.

Zgodnie z wnioskiem sekcyi i poprawką d. Fiszera uchwalił IV. Zjazd delegatów:

a) na rok 1896 ma wynosić: wstępne pięć (5) zł., a wkładka roczna od każdego członka towarzystwa związkowego wykazanego w sprawozdaniu za rok 1895, a względnie w towarzystwach świeżo zawiązanych od każdego członka należącego doń w chwili zawiązania — po pięćdziesiąt (50) centów;

b) upoważnia się Wydział Związku do zniżania ɡlędnie odpisywania wkładki rocznej w wypadkach ługujących na uwzględnienie;

c) wzywa się delegatów tych gniazd, które w sprawozdaniu Wydziału Związku wymieniono imiennie jako gające z wkładkami, aby wpłynęli na dotyczące Wyɫy w kierunku uchylenia tych nieprawidłowości przeɩdzających Wydziałowi Związku w spełnianiu jego ɩnia;

d) wzywa się Wydziały towarzystw związkowych, y we własnym interesie i w celu łatwego dopełniania ɔowiązań wobec Związku, pilnie i w sposób odpowieɩi przestrzegały regularnego spłacania wkładek swych członków.

Do sekcyi regulaminowej zapisali się dd.: Bednarski, Boroński, Bujnowski, Czarnik, Datka, Elster, Jagielski, Kolloros, Korlakowski, Koy, Łodziński, Turski, Wcisło.

Przewodniczącym wybrany d. Koy, sprawozdawcą Czarnik.

Zgodnie z wnioskiem sekcyi i poprawką d. Hibla uchwalił IV. Zjazd delegatów:

1. *w sprawie „ślubowania sokolego“:*

a) nie uznaje się potrzeby wprowadzenia „ślubowania sokolego“;

b) zleca się Wydziałowi Związku ułożenie i wprowadzenie jednolitego, wszystkie towarzystwa sokole obowiązującego regulaminu ubiorowego, który ma zawierać postanowienia, kiedy wolno przywdziać strój sokoli, jak należy w nim się zachowywać i jakie skutki dotkną przekraczających ten regulamin;

c) do ułożenia takiego regulaminu ma posłużyć jak najrychlejsze zasięgnięcie opinii wszystkich towarzystw sokolich;

2. *w sprawie protokołów Zjazdów:*

protokoły Zjazdów delegatów mają być w przyszłości umieszczane w dorocznych sprawozdaniach Wydziału Związku.

Gdy tym sposobem załatwiono wszystkie wnioski Wydziału Związku i delegatów, przystąpiono do wyboru wydziałowych i członków komisyi rewizyjnej.

Według listy odczytanej przez sekretarza oddali głosy następujący delegaci: z Borszczowa — Grzegorzewski, z Brodów — Horica, z Czerniowiec — Elster, z Dąbrowy — Datka, z Dembicy — Jagielski, z Doliny — Borysiewicz Wiktor, z Gródka — Szturma, z Jarosławia — Grabowski Władysław, z Jasła — Korlakowski, z Jaworowa — Hibl Józef Aleksander, z Kałusza — Szustów, z Kamionki — Szawłowski, z Kołomyi — Stauber, z Krakowa — Boroński, Danielak, Eliasz, Koy, Pawlica Jan, Styczeń Wawrzyniec, Turski, ze Lwowa I. Czarnik, Fiszer, Padewski, Rewakowicz, Romanowicz, Romanowski, z Myślenic — Łodziński, z Nowego Sącza — Lipiński, z Oświęcimia — Bobilewicz Julian, z Pilzna — Bujnowski, z Podgórza — Bednarski, z Przemyśla — Czech, Tarnawski, z Przeworska — Zborowski, z Ropczyc — Strowski, z Rzeszowa — Stanisz Tadeusz, Ziembiński Józef, ze Sambora — Popiel, z Sanoka Biega Stanisław, ze Skawiny — Kolloros, ze Śniatyna — Biliński, ze Stanisławowa — Barancewicz, Wierzejski, ze Stryja — Ślosarski, z Tarnowa — Gałecki, Łukasiewicz, z Wadowic — Nartowski, z Zagórza — Galant Józef, z Zaleszczyk — Bielański, z Załoziec — Borysiewicz, ze Złoczowa — Krobicki, z Żółkwi — Janikowski, z Żywca — Sękowski.

Głosowało tedy 53 delegatów, co też skonstatował d. Eliasz imieniem powołanej przez d. prezesa komisyi skrutacyjnej.

Wybrani wydziałowymi: na 3 lata — Cenar Edmund, Dr. Czarnik Kazimierz, Durski Antoni, Krobicki Leon, Stanisz Tadeusz; na 2 lata — Turski Władysław; na jeden rok — Nartowski Teofil, Wierzejski Józef;

członkami komisyi rewizyjnej na 1 rok: Dr. Hibl Józef Aleksander, Dr. Małaczyński Aleksander, Menda Władysław.

Gdy przez dokonanie tych wyborów wyczerpano cały porządek dzienny, d. przewodniczący podziękował delegatom za poważny, prawdziwie sokoli tok obrad, wolny od czczej gadaniny i błyskotliwego krasomostwa a ściśle przedmiotowy, tudzież za to, że dali wyraz zaufania Wydziałowi nie odmawiając mu żądanych środków do dalszej pracy na rzecz dobra ogólnego.

Na tem zakończono o godz. 4. po południu.

Fiszer
sekretarz.

Romanowicz
prezes.

Szanowni Druhowie!

Od czasu zmiany ustawy związkowej, która normuje trzyletni okres urzędowania Wydziału, upłynął właśnie rok trzeci i pierwszy raz ustępuje jedna trzecia część wydziałowych nie w drodze wylosowania, lecz wskutek upływu czasu, na który ich wybrano.

Z wybranych na II. Zjeździe we Lwowie d. 16. lipca 1894 pozostali w roku obejmującym niniejsze sprawozdanie i ustępują obecnie wskutek upływu czasu prezes i pierwszy zast. prezesa dd.

Tadeusz Romanowicz (Lwów I.)
Wawrzyniec Styczeń (Kraków),

wydziałowy: Antoni Dziędzielewicz (Lwów I.)
Łucyan Lipiński (Nowy Sącz),
Ignacy Romanowski (Lwów I.),
Michał Ślosarski (Stryj),
Franciszek Zima (Lwów I).

Oprócz nich ustępują wybrani na IV. Zjeździe w Krakowie d. 29. czerwca 1896 na rok jeden wydziałowi dd.

Teofil Nartowski (Wadowice),
Józef Wierzejski (Stanisławów).

Nareszcie ustępuje wskutek rezygnacyi wybrany na III. Zjeździe w Przemyślu dnia 30. czerwca 1895

wydziałowy:

Juliusz Bandrowski (Kraków).

Obok tych druhów, którzy obecnie ustępują, należeli do Wydziału Związku w roku obejmującym

niniejsze sprawozdanie, wybrani na III. Zjeździe w Przemyślu d. 30. czerwca 1895 na okres trzyletni (1895 — 1897) dd.: Xawery Fiszer, Józef Padewski (Lwów I.), Leonard Tarnawski (Przemyśl), Alojzy Wallek (Lwów I.), i wybrany na IV. Zjeździe w Krakowie (w miejsce d. Józefa Ptasia) Władysław Turski (Kraków), tudzież wybrani na tym ostatnim Zjeździe na okres trzyletni 1896—1898) dd.: Edmund Cenar (Lwów II.), Kazimierz Czarnik, Antoni Durski (Lwów I.), Leon Krobicki (Złoczów) i Tadeusz Stanisz (Rzeszów).

Z powyższego zestawienia wynika, że w najdawniejszym i w najnowszym okresie wyborczym liczba wydziałowych teraz ustępujących (7) i liczba tych którzy mają fungować jeszcze przez dwa lata (5) nie odpowiada postanowieniu ustawy związkowej, która mówi o wylosowaniu względnie ustąpieniu jednej trzeciej części tj. sześciu wydziałowych. Niewłaściwość tę, powstałą na IV. Zjeździe, który skutkiem zbiegu okoliczności i nieporozumienia zmodyfikował wniosek Wydziału i przystąpił do wyboru pięciu (zamiast sześciu) wydziałowych na 3 lata i dwóch (zamiast jednego) na 1 rok, należałoby naprawić przez wybór sześciu wydziałowych na trzy lata (1897—1899) i jednego na dwa lata (1897—1898), oprócz jednego na 1 rok (1897, w miejsce d. Bandrowskiego).

Podział czynności dokonany w drodze wyboru, wzgl. mianowania na pierwszem posiedzeniu Wydziału (29. czerwca 1896) pozostał bez zmiany do końca okresu sprawozdawczego. Wybranymi byli: II. zastępcą prezesa d. Czarnik, sekretarzem i zastępcą skarbnika d. Fiszer, skarbnikiem i zast. sekretarza d. Padewski, administratorem Przew. gimn. i zast. gospodarza d. Wallek,

gospodarzem i zast. admin. d. Cenar; mianowa nymi zaś: naczelnikiem związkowym d. Du ski, I. zast. naczelnika d. Cenar, II. zas naczelnika d. Szczęsny Ruciński (Kraków), na czelnym redaktorem Przew. gimn. i I. cho rążym d. Fiszer, II. chorążym d. Krobicki.

W powyższym składzie odbył Wydział czter posiedzenia, a mianowicie: 29. czerwca, 8 listopad 1896, 7. marca i 16. maja 1897. Oprócz tych po siedzeń odbywały się często obrady komisyi miej scowej, do której składu należeli wszyscy wydzia łowi zamieszkali we Lwowie.

1. Wniosek: *V. Zjazd delegatów przyjmie d wiadomości ustąpienie prezesa i pierwszego jego zastępcy tudzież ośmiu wydziałowych i dokona wyboru:*

a) prezesa na 3 lata,
b) pierwszego zastępcy prezesa na 3 lata,
c) sześciu wydziałowych na 3 lata,
d) jednego wydziałowego na dwa lata,
e) jednego wydziałowego na 1 rok,
f) trzech członków komisyi rewizyjnej na 1 rok.

Zauważamy przytem, że ponowny wybór ustępują cych druhów jest według ustawy związkowej dopuszczalny a wobec organizacyi okręgowej byłoby pożądanem, aby bez naruszenia przepisu tejże ustawy dokonać się mający wybór umożliwił zastępstwo każdego okręgu w Wydziale związkowym.

Jak dotąd, tak i w niniejszem sprawozdaniu winniśmy przedewszystkiem zdać sprawę z wyko nania zleceń danych Wydziałowi przez IV. Zjazd delegatów.

Wezwaniu Wydziału co do umieszczania w przy szłości w dorocznych jego sprawozdaniach protoko łów Zjazdów uczyniliśmy zadość przez umieszczenie protokołu IV. Zjazdu na początku sprawozdania niniejszego.

Odstąpiony Wydziałowi do załatwienia wniosek d. Jana Gruszczyńskiego o wyłączenie Towarzystwa gimnast. „Sokół“ w Brzozowie z okręgu III. (rzeszowskiego) a przydzielenie go do IV. (przemyskiego) załatwiliśmy przychylnie i zawiadomiliśmy o tem tak interesowane Towarzystwo, jak Wydziały obydwu tych okręgów.

Przekazany Wydziałowi do rozpatrzenia i ewentualnego przedłożenia wniosku nieuznany jako nagły wniosek d. Władysława Popiela (Sambor), aby koszta administracyi okręgowej pokrywał Związek bez nakładania osobnych opłat, załatwiliśmy odmownie, uznając w zasadzie autonomię okręgów pod tym względem a zarazem zwracając ich uwagę na konieczność miarkowania dotychczasowych zbyt wygórowanych, a w stosunku do rzeczywistych kosztów zwykłego zarządu nieusprawiedliwionych wymagań. Sądzimy też, że ogłoszony w Przew. gimn. z r. 1896 str. 158. artykuł „o opłatach na cele okręgu“ powinien był przyczynić się do traktowania sprawy opłat okręgowych z właściwego punktu widzenia i do stanowczego uchylenia powodu podnoszenia dalszych pod tym względem utyskiwań.

Dalej przekazano Wydziałowi do możliwego przychylnego załatwienia, po wysłuchaniu zdania dotyczących gniazd okręgowych, wnioski d. Mieczysława Gałeckiego (Tarnów) i Waleryana Staubera (Kołomyja) zmierzające do rozdziału okręgu tarnowskiego i stanisławowskiego. W wykonaniu tego polecenia wezwaliśmy pismem z 22. października 1896 wszystkie Towarzystwa należące do tych dwóch okręgów, aby oświadczyły się ile możności jak najspieszniej, czy ze względu na cel, dla którego okręgi zostały wprowadzone, uważają podział swego dotychczasowego okręgu jako potrzebny i dla sprawy

korzystny. Po dłuższem wyczekiwaniu otrzymaliśmy odpowiedź za rozdziałem okręgu tarnowskiego z Tow. sokolich w Gorlicach, Grybowie, Nowym Sączu, Pilźnie i w Tarnowie, a za pozostawieniem w dotychczasowym okręgu z Towarz. w Dębicy (inne Towarzystwa: w Brzesku, Dąbrowie, Limanowej, Starym Sączu i Wojniczu — nie uważały, niestety, za bezwzględny obowiązek, uczynienia zadość wezwaniu Wydziału Związku); przeciw rozdziałowi okręgu kołomyjskiego oświadczyły się Towarzystwa sokole w Czerniowcach, Czortkowie, Dolinie i w Śniatynie, pozostawienia w dotychczasowym okręgu zażądało Towarzystwo w Kałuszu, a nie dały odpowiedzi Towarz. w Borszczowie, Buczaczu, Delatynie, Kołomyi, Kopyczyńcach, Zaleszczykach i Stanisławowie.

Wobec tego Wydział Związku rozdzielił tylko Okręg tarnowski na dwa okręgi: II. (tarnowski) i VIII. (sandecki) i przydzielił do okręgu tarnowskiego Towarzystwa gimnast. Sokół w Brzesku, Dąbrowie, Dębicy, Pilznie, Tarnowie i Wojniczu, a do okręgu sandeckiego Towarzystwa gimnast. Sokół w Gorlicach, Grybowie, Limanowej, Nowym Sączu i Starym Sączu.

Okręg stanisławowski pozostawiono nadal w stanie niezmienionym, ponieważ w sprzeciwieniu się czterech Towarzystw i milczeniu siedmiu była dla Wydziału wyraźna wskazówka, że rozdział tego Okręgu nie jest ani potrzebny, ani korzystny. Winniśmy tu dodać, że już po uchwale Wydziału weszło pismo Towarzystwa gimnast. w Kopyczyńcach, oświadczające się za rozdziałem Okręgu stanisławowskiego, tudzież pismo Towarz. gimnast. Sokół w Kołomyi, które oświadczyło, że „uważało odpowiedź na powyżej powołany okólnik za zbędną,

gdyż wniósłszy przez swego delegata rozdział Okręgu stanisławowskiego, było za nim tem samem i po otrzymaniu tego okólnika". Otóż Wydział Związku konstatuje, że IV. Zjazd delegatów nie uważał żadnej odpowiedzi za zbędną, skoro polecił wezwać wszystkie interesowane gniazda do właściwej odpowiedzi, że dalej — nawet przyjmując milczenie gniazda kołomyjskiego za odpowiedź twierdzącą nie mógłby był dać jej przewagi nad sprzeciwieniem się czterech gniazd, że nareszcie nieprzychylne oświadczenie się dwóch gniazd, śniatyńskiego i czerniowieckiego, geograficznie bliższych Kołomyi jak Stanisławowa, zawiera tego rodzaju zarzuty przeciw rozdziałowi okręgu stanisławowskiego, iż — przynajmniej na razie — nie leży w interesie sokolstwa dzielenie drużyn południowowschodnich na dwa okręgi.

Nareszcie zlecono Wydziałowi Związku ułożenie i wprowadzenie jednolitego, wszystkie Towarzystwa sokole obowiązującego regulaminu ubiorowego, który ma zawierać postanowienia, kiedy wolno przywdziać strój sokoli, jak należy w nim się zachowywać i jakie skutki dotkną przekraczających ten regulamin. Do ułożenia takiego regulaminu miało posłużyć jak najrychlejsze zasiągnięcie opinii wszystkich Towarzystw związkowych.

Wydział Związku, rozumiejąc ważność i pilną potrzebę takiego regulaminu, wezwał wszystkie Towarzystwa związkowe do spiesznego nadesłania wymaganej opinii, lecz niestety, nie ma jeszcze u wszystkich Towarzystw zrozumienia tej karności, jaką winny naczelnemu kierownictwu swojemu. Większa połowa Towarzystw nie nadesłała dotąd odpowiedzi, z innych nadchodziła zwolna, a z wielu zupełnie niedostateczna. I tem właśnie usprawie-

dliwiamy, że regulamin ubiorowy nie jest dotychczas gotowy. Jednakże sprawozdawca Wydziału zbadawszy już wcale obfity materyał, wypracował projekt regulaminu, który celem poczynienia możliwych poprawek, rozpatrują kolejno wydziałowi zamieszkali we Lwowie, poczem rozeszle się w odbitkach wszystkim wydziałowym projekt poprawiony do ocenienia i niezawodnie już w tym roku będzie regulamin ostatecznie uchwalony i wprowadzouy.

2. Wniosek: *V. Zjazd delegatów przyjmie do wiadomości powyższe sprawozdanie o załatwieniu spraw, które przekazał Wydziałowi IV. Zjazd delegatów.*

Jako przekazaną, nie Wydziałowi Związku, lecz całemu Sokolstwu i nie do doraźnego wykonania, lecz jako wskazówkę na całe dalsze jego istnienie, jako warunek jego życia i rozwoju, uważamy uchwałę IV. Zjazdu dotyczącą zlotów okręgowych i publicznych ćwiczeń w poszczególnych gniazdach. Uchwała ta składa się z trzech części. W pierwszej powiedziano, że nie wyznacza się pewnych stałych terminów dla zlotów powszechnych. Druga postanawia, że zloty okręgowe mają się odbywać obowiązkowo w każdym okręgu co dwa lata w miejscu, które okręg oznaczy. Trzecia wreszcie część tej zasadniczej uchwały nakłada obowiązek na każde gniazdo, aby odbywało przynajmniej raz do roku ćwiczenia publiczne.

Uchwała ta była, jak się obecnie okazuje, wyrazem potrzeby powszechnie uczuwanej, aby działalność sokolstwa skierować na tory dla niego najwłaściwsze, na tory pracy cichej a ciągłej około rozbudzania i utrwalania ruchu gimnastycznego, który w miarę zyskiwania coraz większego zastępu zwolenników, zwiększy zasługę sokolstwa około

cielesnego i duchowego odrodzenia narodu naszego.

Mogło wydawać się w pierwszej chwili, że powyższa uchwała, przynajmniej nie w pierwszym roku po jej zapadnięciu będzie uznaną jako będąca na czasie i wykonaną. Tymczasem, jakby na odparcie trafiających nas zarzutów o niezgodności czynów naszych z postanowieniami, możemy zapisać z chlubą, że prawie bezpośrednio po pracach połączonych z przygotowaniem zlotu powszechnego w Krakowie, dwa okręgi, krakowski i stanisławowski uchwaliły urządzić zloty okręgowe w Wadowicach i w Stanisławowie w d. 6. i 7. czerwca 1897, dwa inne okręgi, tarnopolski i przemyski odbędą swoje zloty w siedzibach okręgów w pierwszych dniach lipca a względnie września, a wreszcie trzy okręgi, tarnowski, rzeszowski i lwowski bądź już postanowiły bądź obradują nad urządzeniem swoich zlotów w r. 1898.

Działalności Wydziału Związku w odniesieniu do zlotów okręgowych, wobec konieczności pozostawienia okręgom samodzielności musi być pośrednią, aprobującą i dozorczą, nie może atoli być pozbawioną inicyatywy i bezpośrednich zarządzeń w sprawach, które mają na oku powodzenie zlotów, a przeto należyte przysposobienie poszczególnych gniazd do takiego w nich uczestnictwa, iżby łączne wystąpienie wszystkich było dowodem, że poprzedziła je praca trwała, a nie obliczona na chwilowy efekt, praca, która pojęta i umiłowana jako jedyny warunek prawdziwego a ciągłego rozwoju i postępu wykorzeni z czasem obojętność i ospałość objawianą dotychczas, niestety, we wielu, prawie we wszystkich gniazdach po każdym wysiłku zlotowym.

Do celu tego zmierza wprawdzie zasadnicze postanowienie o obowiązkowych corocznych ćwiczeniach publicznych w każdem gnieździe, ale wobec znanych stosunków, jakie panują w naszych towarzystwach sokolich, potrzeba było obok formalnej łączności ich związkowej i okręgowej, stworzyć sposób utrzymywania łączności czynnej, bezpośrednio kontrolującej i pouczającej.

Potrzebie tej uczyni zadość, przynajmniej w znacznej części, urzeczywistnienie uchwały III. Zjazdu w Przemyślu, który polecił Wydziałowi Związku przeprowadzanie lustracyi towarzystw związkowych. Wydział nie przystąpił zaraz do wykonania udzielonego mu zlecenia, ponieważ usiłował pogodzić je z postanowieniem statutu, który między środkami prowadzącymi do spełnienia zadań Związku wymienia także wysełanie instruktorów do Towarzystw związkowych. Ponieważ zadanie instruktora różni się zasadniczo od zadania lustratora, pierwszy bowiem winien pouczać, aby wprowadzić to, czego nie ma wcale, podczas gdy drugi krytykuje i ulepsza, co już zastał jako istniejące, i ponieważ odnośnie do uprawiania ćwiczeń gimnastycznych znaczna większość towarzystw związkowych, głównie z powodu braku fachowych kierowników ćwiczeń, potrzebowałaby raczej pouczenia, jak krytyki, zastanawiał się Wydział nad możnością ustanowienia stałych instruktorów, którzyby mogli w danym razie spełniać także czynności lustracyjne. Niestety, po zbadaniu wysokości kosztów z tem połączonych, nie można było przystąpić do urzeczywistnienia przepisu statutowego i musiano poprzestać, na razie, na wprowadzeniu mniej kosztownych lustracyi w tem przekonaniu, że sumienny lustrator nie poprzestanie na samej kry-

tyce, lecz znajdzie także sposób takiego pouczenia lub przynajmniej wpływu na powołane do tego czynniki, aby sprawie ćwiczeń gimnastycznych we wszystkich towarzystwach związkowych nadać właściwy kierunek.

W tym celu głównie wprowadzono podział na okręgi, a gdy przekonano się, że organizacya okręgowa potrafi sprostać najważniejszemu zadaniu swemu, postanowiono wprowadzić w życie lustracye.

I tu znowu, jak przy wielu innych dziś już dobrze fungujących urządzeniach związkowych, Wydział nie wypowiedział ostatniego słowa, owszem częścią z powodu braku właściwych doświadczeń, częścią zaś w celu zebrania jak najobfitszego materyału, poprzestał na razie na ułożeniu tymczasowej instrukcyi dla lustratorów i na uchwaleniu próbnej (wstępnej) lustracyi pod względem technicznym, mającej się przeprowadzić w r. 1897 w gniazdach centralnych przez organa Wydziału Związku, w gniazdach innych przez organa Wydziałów okręgowych. Próbne te lustracye, których koszta pokrywa Związek, mają charakter przeważnie instruktywny, pouczający i winne zmierzać do tego, aby przez stosowne pouczenie i poradę fachową, ujednostajnić organizacyę gron nauczycielskich, wprowadzić jednolity układ ćwiczeń i racyonalną metodę nauczania, tudzież pobudzać towarzystwa związkowe do wytrwałego, stałego uprawiania ćwiczeń gimnastycznych.

Wydział nie wątpi, że lustracye przyniosą prawdziwą korzyść sokolstwu i związkowej organizacyi jego, owszem spodziewa się, że będą ważnym etapem w rozwoju i postępie tej organizacyi, która dziś — nie z winy Wydziału — dość jeszcze luźna i w działalności swej tudzież świadomości zadań

Związku nie zawsze stojąca na tej wysokości, na jakiej znajdywać się powinna, pod wpływem stałej i czynnej łączności poszczególnych czynników przekształci się w instytucyę prawdziwie sokolą, świadomą siebie i dojrzałą nie tylko pod względem ćwiczebnym lecz także administracyjnym, a dotychczasowe braki i wadliwości w jednym i drugim kierunku ustąpią się niepowrotnie poczuciu bezwarunkowej łączności i dbałości o byt Związku dla dobra pojedyńczych jego członków.

Nadzieję powyższą opiera Wydział na tem, że lustracye, które przeprowadzono dotychczas w gniazdach, sposobiących się na zlot w Stanisławowie i Wadowicach, dały wyniki nietylko dla tych zlotów, lecz także dla konsolidacyi zlustrowanych gniazd wcale pomyślne.

Z powodu tych zlotów i wchodzących w ich programy pochodów okręgowych, uzupełniliśmy odnośnymi przepisami dotychczasowy regulamin pochodowy zmieniając go częściowo stosownie do dotychczasowych doświadczeń, a przy tej sposobności i w regulaminie odznak poczyniliśmy stosowne zmiany i uzupełnienia.

Natomiast nie można było uczynić zadość potrzebie uchwalenia regulaminu zlotów, ponieważ związkowe grono nauczycielskie nie zdołało ustalić ostatecznego wniosku o przedłożonym mu już projekcie „regulaminu ćwiczeń zlotów ogólnych, okręgowych i gniazd“.

Zawiadamiając wreszcie, że co do terminów zlotów Towarzystwo gimnast. Sokół w Sanoku nadesłało następujący wniosek:

„Zloty ogólne mają się odbywać co lat 5; zloty okręgowe odbywają się z reguły co 2 lata, jednakże każdy okręg winien urządzić w ciągu 5 lat,

z wykluczeniem roku zlotu ogólnego, przynajmniej jeden zlot"

a dalej, że wydziałowy Związku d. Wallek przedłożył następujący wniosek:

„Z powodu przypadającej w r. 1902 dziesiątej rocznicy powstania Związku polskich gimnastycznych towarzystw sokolich, V. Zjazd delegatów uchwali odbyć w tymże roku IV. Zlot powszechny we Lwowie i poleci równocześnie Wydziałowi Związku wstawiać corocznie do budżetu 500 zł. na budowę boiska"

przedkładamy do dalszej decyzyi następujący

3. Wniosek: *V. Zjazd delegatów uchwali:*

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie o dotychczasowem wykonaniu uchwały o peryodycznem odbywaniu zlotów okręgowych, tudzież o wprowadzeniu wstępnej lustracyi związkowej i okręgowej;

2. Wniosek Towarzystwa gimnast. „Sokół" w Sanoku uznaje się jako bezprzedmiotowy, ponieważ w sprawie, której on dotyczy, zapadła uchwała na IV. Zjeździe delegatów d. 29. czerwca 1896, a w ciągu jednego roku nie zaszło i nie mogło zajść nic takiego, coby usprawiedliwiało uchwałę jej przeciwną;

3. Z powodu przypadającej w r. 1902 dziesiątej rocznicy powstania Związku polskich gimnastycznych towarzystw sokolich odbędzie się w tymże roku IV. Zlot powszechny we Lwowie, a Wydział Związku wstawi począwszy od r. 1898 corocznie do budżetu 500 zł. na budowę boiska.

W zeszłorocznem sprawozdaniu podaliśmy dokładny obraz czynności Wydziału Związku nietylko w r. 1895, lecz także w czasie od 1. stycznia do końca czerwca 1896, a zatem także obraz czynności przygotowawczych do III. Zlotu odbytego w Krako-

wie w d. 28. i 29. czerwca 1896. Wobec tego wolno nam poprzestać na zaznaczeniu, że pominąwszy usterki, których nie brakło, a które były bardzo szczegółowo i całkiem przedmiotowo omawiane na dwóch posiedzeniach Wydziału, III. Zlot nasz był nowym dowodem żywotności i rozwoju towarzystw sokolich, a Towarzystwu gimnast. Sokół w Krakowie, które podjęło się jego urządzenia i sfinansowania, należy się od całego sokolstwa szczere uznanie za trud i pracę i ofiarność dla dobra wspólnej sprawy.

Cieszy nas przedewszystkiem, że sztandar nasz związkowy, poświęcony w kościele Maryackim razem ze sztandarem krakowskim i wrocławskim, podczas wspaniałej uroczystości złożenia hołdu przesławnej stolicy Polski, złożył pierwszy pokłon duchowi naczelnika w siermiędze w tem miejscu. gdzie tenże naczelnik składał wiekopomną swą przysięgę, i że następnie na sarkofagu jego w podziemiach Wawelu złożyliśmy imieniem całego sokolstwa żelazny wieniec w dowód czci i umiłowania tych zasad i haseł, które stworzyły zwycięstwo racławickie.

Z niemałą też radością zaznaczamy, że pod względem technicznym, we wszystkiem, co zależało od Wydziału Związku, od Towarzystwa gimn. Sokół w Krakowie i od wszystkich Towarzystw związkowych, które w III. Zlocie czynny wzięły udział, widać było należyte przygotowanie, ścisłe i dokładne wykonanie, ład i posłuch — z małymi wyjątkami — prawdziwie sokoli.

Miło nam nareszcie, że obok licznego zastępu druhów wielkopolskich, którzy przybyli na nasz Zlot jako jedni z nami krwią, duchem i zapałem dla sprawy sokolej, mogliśmy powitać jako życzli-

wych nam gości pobratymców naszych Czechów, którzy obok żelaznego wieńca naszego złożyli srebrną gałązkę lipową, tudzież braci Rusinów, którzy pierwszy raz zetknęli się ze sokolstwem polskiem.

W uroczystym pochodzie wzięło udział 1400 Sokołów polskich, do ćwiczeń wolnych i w zastępach stanęło ich 660, do ćwiczeń na poręczach 72, do ćwiczeń laskami okręgu przemyskiego, rzeszowskiego i tarnowskiego 65, do budowania piramid 183, do ćwiczeń maczugami okręgu lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego 128, do musztry okręgu krakowskiego 80, do reju kolarzy 57, do pięcioboju 10, do ćwiczeń konnych Sokoła krakowskiego 20 W ogóle tak w pochodzie, jak w ćwiczeniach wystąpił najliczniej okręg krakowski, po nim lwowski, stanisławowski, przemyski, rzeszowski, tarnowski a w końcu tarnopolski

Odwzajemniając się druhom wielkopolskim za liczne obesłanie naszego Zlotu, pragnęliśmy, aby nasze sokolstwo wzięło liczny udział w III. Zlocie w Poznaniu, odbytem w d. 15. i 16. sierpnia 1896 r. Przeszkodziło temu bezwzględne zarządzenie policyi pruskiej, która dopuściła na Zlot tylko pięciu reprezentantów naszego sokolstwa. Jeden z nich w sprawozdaniu zatytułowanem: „III. Zlot w Poznaniu“ (Przew. gimn. z r. 1896 str. 122 i d.) dał nam obraz warunków, w których sokolstwu polskiemu pod pruskim zaborem istnieć przyszło, tudzież nader pocieszające wyniki pracy i walki, jaką tak Związek, jak każde gniazdo tamtejsze wobec rozlicznych przeciwności podejmować musi.

Skutkiem zbiegu okoliczności, mimo najszczerszych chęci i przeświadczenia o konieczności i użyteczności kursów wakacyjnych, nie powiodło się Wydziałowi urządzić kurs wakacyjny w r. 1896.

Dlatego wyrażamy przekonanie, że zapowiedziany już kurs taki, mający się odbyć we Lwowie w czasie od 16. lipca do końca sierpnia 1897 nastręczy Towarzystwom związkowym pożądaną sposobność, jak najliczniejszego obesłania go kandydatami, o których można przypuszczać na pewnej podstawie, że po ukończeniu kursu będą kierownikami, a względnie pomocnikami kierowników ćwiczeń gimnastycznych w Towarzystwach sokolich.

Ważną co do kursów gimnastycznych, zwłaszcza wobec braku fachowych kierowników ćwiczeń, podniosło myśl związkowe Grono nauczycielskie. Uchwaliło ono mianowicie potrzebę dwojakich kursów, a to okręgowych, trwających kilka dni (w czasie świąt) i przystępnych dla druhów, którzy pragnęliby poznać elementarne zasady ćwiczeń i związkowych, urządzanych w czasie wakacyjnym, a przystępnych dla takich kandydatów, którzy posiadają już pewną kwalifikacyę techniczną. Taki kurs okręgowy t. zw. instrukcyjny urządził okręg V. we Lwowie w kwietniu b. r. a siedmiu uczestników kursu odniosło w ciągu czterech dni, pracując bardzo pilnie pod umiejętnem kierownictwem wielkie korzyści. Powinnoby to być zachętą dla innych okręgów do odbywania takich kursów instrukcyjnych.

Wydawnictwo podręczników gimnastycznych, poparte subwencyą po 100 zł. przyznaną przez Wysoki Sejm krajowy i gal. Kasę oszczędności we Lwowie, którym składamy niniejszem podziękowanie, postąpiło o tyle, że wydaliśmy nakładem Związku „ćwiczenia rzędowe“ ułożone przez d. Edmunda Cenara, jako podręcznik dla szkół i towarzystw sokolich. Oprócz tego podręcznika, który czyni zadość dawno uczuwanej potrzebie, drukują się obecnie nakładem Związku jako niemniej potrzebne podręczniki dla nauczycieli

gimnastyki tak zwane lekcye praktyczne, a to: „drążek“ układu d. Cenara, — „poręcze“ układu d. Antoniego Durskiego — „kółka“ ukł. d. Dra Teofila Tyszeckiego — „koń“ ukł. d. Władysł. Janikowskiego — „100 lekcyi praktycznych ćwiczeń wspólnych ciężarkami i laską żelazną, 3- i 4-taktowych“ ukł. d Jana Durskiego, a nadto postanowione jest wydanie jeszcze kilku innych podobnych podręczników, a w pierwszym rzędzie wiernego tłómaczenia rozporządzenia Ministerstwa wyznań i oświaty w sprawie nauki gimnastyki w szkołach średnich.

Staraliśmy się także, aby organ związkowy Przewodnik gimnastyczny, odpowiadał coraz lepiej swojemu zadaniu. Jak w latach poprzednich, tak i dotąd odpowiedzialnym jego redaktorem był naczelnik związkowy d. Durski, naczelnym — sekretarz Związku d. Fiszer, administratorem d. Wallek. Niestety, jak w roku poprzednim, tak i obecnie musimy powtórzyć wyrzut pod adresem wielu towarzystw związkowych, że nie udzielają nam żądanych dat koniecznych do oznaczenia nakładu z początkiem roku, i że nie odpowiadając na dotyczące wezwania ani też nie przedkładając rocznych sprawozdań, do czego są mocą statutu związkowego obowiązane, szkodzą z jednej strony prawidłowej administracyi i poczytności Przewodnika, z drugiej zaś uniemożliwiają prowadzenie takiej statystyki związkowej, jakiej ze względu na naszą organizacyą i sokolstwo samo i całe społeczeństwo nasze słusznie od nas wymagać może.

W r. 1896 wynosił nakład Przewodnika (13 num., 21 ark. druku) 8.500 egzemplarzy każdego numeru. Towarzystwa związkowe (Brzesko, Trembowla, Tyczyn, Zbaraz nie zgłosiły się wcale po odbiór pisma) odbierały miesięcznie 7.905, prenumeratorowie (towarzystwa niezwiązk, towarzystwa wielkopolskie

i czeskie, instytucye i osoby prywatne) odbiera 439, pisma i różne instytucye — bezpłatnie 46, razem 8 390 egzemplarzy. Prenumerata (dla towarzystw wielkopolskich, jeżeli odbierały więcej jak 10 egzempl zniżono na 1 markę rocznie za egzemplarz) przyniosł 390 zł. 78 ct., ogłoszenia 38 zł. 60 ct., sprzedaż wydawnictw związkowych 218 zł. 90 ct., razem 648 zł 28 ct. — Wydatki administracyjne (druk itp.) wynosiły razem 2.702 zł. 53 ct. (w tem koszta ekspedycy Przewodnika i wydawnictw — 537 zł 98 ct.). — Wydatki redakcyi wynosiły 60 zł.

W tem miejscu uważamy za miły obowiązek podziękować uprzejmie całemu dziennikarstwu polskiemu, że cele nasze z niezmienną życzliwością popierało, przesełane mu ogłoszenia chętnie i bezinteresownie umieszczało i ważniejsze artykuły Przewodnika gimnast. do wiadomości szerszego ogółu podawało

Co do stosunku naszego do towarzystw związkowych, czy to zawezwani do udzielenia wyjaśnień i pouczeń, czy też do zaznaczenia udziału Związku w obchodach ich uroczystych, staraliśmy się zawsze czynić zadość jak najspieszniej i jak najlepiej swemu obowiązkowi, a czyniliśmy to bądź w granicach zakresu działania każdego z funkcyonaryuszów wydziału bądź też po omówieniu sprawy na posiedzeniach.

Wiele spraw rozpatrywała i przygotowywała do obrad Wydziału — komisya miejscowa, do której należeli wszyscy wydziałowi zamieszkali we Lwowie sprawy techniczne zaś opracowywało w granicach regulaminu związkowe Grono nauczycielskie.

W r. 1896 skład grona był następujący: naczelnik d. Antoni Durski, I. zast. naczeln. d. Edmund Cenar, II. zast naczeln. d. Szczęsny Ruciński, i mianowani na ich wniosek członkowie grona dd.: Dr Kazimierz Służewski, Kazimierz Usiekniewicz, Zyg-

munt Wyrobek (okr. I.), Andrzej Langier (okr. II.), Karol Stary (okr. III.), Władysław Mianowski (okr. IV.), Władysław Janikowski, Romuald Kwiatkowski, zast. sekret., Alojzy Wallek. sekretarz (okr. V.), Stanisław Dubelski (okr. VI.), Kazimierz Haczewski, Włodzimierz Świątkiewicz (okr. VII.).

Działalność Grona przedstawiliśmy już po części w poprzedniem sprawozdaniu (str. 21 i 22) zaznaczając, że z uwagi na III. Zlot i konieczność zastąpienia w Gronie wszystkich okręgów pomnożono liczbę jego członków o dwóch i że głównem jego zadaniem było należyte przygotowanie wymienionego Zlotu pod względem technicznem, co też przy dzielnej pomocy krakowskiego grona nauczycielskiego powiodło się zupełnie.

Obecnie uznaliśmy potrzebę stałego pomnożenia liczby członków związkowego Grona nauczycielskiego i zmieniliśmy regulamin w tym kierunku, że odtąd prócz naczelnictwa, Grono ma liczyć 12 członków.

W drugiej połowie r. 1896 i w pierwszej r. 1897 zajmowało się Grono wszystkiemi poprzednio wymienionemi sprawami, o ile były natury czysto technicznej.

I ono, tak samo jak Wydział, miało swoją komisyę miejscową, do której należeli członkowie Grona zamieszkali we Lwowie, a z łona tej komisyi byli upoważnieni dd. Durski, Cenar i Janikowski do wydawania opinii technicznej o wartości opracowanych podręczników dla nauczycieli gimnastyki i na podstawie tej opinii ma prawo wydziałowa komisya miejscowa do zezwalania na druk tych podręczników.

W poprzedniem sprawozdaniu wykazaliśmy 70 towarzystw związkowych z przybliżoną liczbą 8.165 członków. Obecnie uległ ten stan zmianie o tyle, że musieliśmy wykreślić ze Związku Towarzystwo gimn. Sokół w Drohobyczu z powodu zalegania z wkładką

od r. 1894 i nieumorzenia zaległości choćby w ratach, pomimo częstych upomnień, a natomiast przyjęliśmy do Związku cztery Towarzystwa sokole w Bóbrce, Bursztynie, Chrzanowie i Jordanowie.

Wobec tego według podziału na okręgi należą obecnie do Związku następujące Towarzystwa sokole:

w okręgu I.: Bochnia, Chrzanów, Jaworzno, Jeleń, Jordanów, Kraków, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Podgórze, Skawina, Wadowice, Wieliczka, Żywiec, razem 14 towarzystw;

w okręgu II.: Brzesko, Dąbrowa, Dębica, Pilzno, Tarnów, Wojnicz, razem 6 towarzystw;

w okręgu III.: Jasło, Krosno, Łańcut, Przeworsk, Ropczyce, Rzeszów, Tarnobrzeg, Tyczyn, razem 8 towarzystw;

w okręgu IV.: Brzozów, Jarosław, Jaworów, Mościska, Przemyśl, Radymno, Sambor, Sanok, Zagórz, razem 9 towarzystw;

w okręgu V.: Bóbrka, Chodorów, Gródek, Kamionka, Lwów (I.), Lwów (II. — Koło gimn. naucz. szkół ludowych), Rohatyn, Sokal, Stryj, Żółkiew, razem 10 towarzystw;

w okręgu VI.: Brody, Brzeżany, Mikulińce, Tarnopol, Trembowla, Założce, Zbaraż, Złoczów, razem 8 towarzystw;

w okręgu VII.: Borszczów, Buczacz, Bursztyn, Czerniowce, Czortków, Delatyn, Dolina, Kałusz, Kołomyja, Kopyczyńce, Śniatyn, Stanisławów, Zaleszczyki, razem 13 towarzystw;

w okręgu VIII.: Gorlice, Grybów, Limanowa, Nowy Sącz, Stary Sącz, razem 5 towarzystw, — czyli ogółem 73 towarzystw.

Z powodu braku sprawozdań z większej połowy powyższych towarzystw, nie możemy podać ogólnej liczby ich członków, a nie chcielibyśmy obliczać jej

w przybliżeniu na podstawie innych dat, zwłaszcza że obliczenia te wypadają dla nas bardzo niekorzystnie, ponieważ wykazują wprost niepocieszający wynik, żeśmy liczebnie zmaleli.

I w tym roku udawano się do nas o wskazówki co do zakładania towarzystw sokolich — z Frysztatu na Szląsku, z Bukaczowiec, z Liska, z Żurawna, z Horodenki i z Chrzanowa, lecz o ile nam wiadomo tylko w ostatniem miejscu, powstało rzeczywiście towarzystwo sokole. Wyrażamy przekonanie, że okręgi poczynią starania, aby tak w powyższych miejscowościach, jakoteż w wymienionych w poprzednich sprawozdaniach dopomóc do powstania nowych ognisk dalszego szerzenia myśli sokolej, tudzież, że lustracye, o których mówiliśmy wyżej, wpłyną na towarzystwa istniejące, aby czyniły zadość wszystkim swoim obowiązkom, a między innymi obowiązkowi przedkładania sprawozdań i płacenia wkładek.

Pod tym ostatnim względem musimy ponowić z przykrością zażalenie, że bardzo wiele towarzystw ignoruje obowiązującą podstawę obliczania swoich wkładek związkowych, skutkiem czego byliśmy zmuszeni przeprowadzić w jednem towarzystwie z powodu bardzo rażącej niewłaściwości lustracyę administracyjną, dalej, że wkładki bieżące nie wpływają z tą regularnością i z tą ścisłością, jaką odznaczały się towarzystwa w pierwszym roku powstania Związku, a wreszcie, że zauważamy tendencyą uwalniania się od płacenia całej lub częściowej wkładki nawet u takich towarzystw, u których nic nie usprawiedliwiałoby uchylenia się od równego wszystkim obowiązku.

W granicach udzielonego nam upoważnienia zniżyliśmy wkładki za r. 1896 jednemu Towarzystwu (Trembowla) na 25 ct., siedmiu towarzystwom (Czerniowce, Jeleń, Kamionka, Myślenice, Nowy Targ,

Pilzno, Ropczyce) na 36 ct., dwom (Dębica, Żółkiew) na 40 ct. Odmówiliśmy odpisania lub zniżki trzem towarzystwom.

W końcu oświadczamy, że uchwaliwszy budżet na r. 1897 z kwotą wpływów i wydatków 5.459 zł. 13 ct., Wydział Związku musi żądać zatrzymania dotychczasowej wysokości wpisowego i wkładki na r. 1897.

4. Wniosek: *V. Zjazd delegatów uchwali:*

1. przyjmuje się do wiadomości dalsze sprawozdanie z czynności Wydziału Związku w r. 1896/97;

*2. na r. 1897 ma wynosić: **wstępne** pięć (5) zł. a **wkładka roczna** od każdego członka Towarzystwa związkowego wykazanego w sprawozdaniu za r. 1896, a względnie w Towarzystwach świeżo zawiązanych od każdego członka należącego doń w chwili zawiązania — po pięćdziesiąt (50) centów;*

3. upoważnia się Wydział Związku do zniżania a względnie odpisywania wkładki rocznej w wypadkach zasługujących na uwzględnienie.

Wreszcie co do miejsca przyszłego Zjazdu delegatów w r. 1898, jeżeliby odmienny wniosek nie był postawiony i uchwalony, przedkładamy:

5. Wniosek: *V. Zjazd delegatów uchwali odbyć następny zwyczajny Zjazd (w r. 1898) we Lwowie, jako w miejscu najbardziej do tej czynności odpowiedniem i dogodnem.*

Czołem!

Za Wydział Związku polskich gimn. Towarzystw sokolich.

We Lwowie dnia 6. czerwca 1897.

Xawery Fiszer	*Tadeusz Romanowicz*
sekretarz.	prezes.

Zamknięcia rachunkowe.

Ruch kasowy w czasie od $^{1}/_{1}$ do $^{31}/_{12}$ 1896 r.

Przychody. — *Rozchody.*

A. Fundusz zapasowy.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo z $^{31}/_{12}$ 1895	229	41		
Wpisowe 8 Tow. gimn. po 5 zł.	40	—		
Za wylosow. 4% obl. prop. . .	100	—	369	41

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Książeczka wkł. B. kr. Nr. 7.377	369	41		
			369	41

B. Fundusz im. Krówczyńskiego.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo $^{31}/_{12}$ 1895	98	39		
Kupon od zł. 400 obl. pr. pł. $^{30}/_{6}$	8	—		
" " " " " " " $^{31}/_{12}$	8	—		
Dar im. śp. Ludwiki Lipińskiej.	100	—		
% z ks. wkł. G. K. O. Nr. 85.734 i 46.212.	10	39	224	78

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Ks. wkł. G. K. O. Nr. 85.734 .	120	05		
" " " " " " 46.212 .	104	73		
			224	78

C. Fundusz obrotowy.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo z r. 1895.	652	94		
1. Wkładki członków wspieraj. .	12	—		
" " zwyczajn.				
za 219 członk. z r. 1894 109·50				
" 1.129 " " 1895 538·99				
" 5.540 " " 1896 2.688·47	3.336	96		
2. Prenumerata Przew. gimnast.	390	78		
3. Inseraty w Przew. gimn. .	38	60		
4. Wydawnictwa:				
Saldo z r. 1895. . . 400·—				
Subwencya W. Sejmu 100·—				
" G. K. O. 100·—	600	—		
5. Sprzedaż wydawnictw . . .	218	90		
6. Kupon od zł. 300 4% obl. p.		—		
pł. $^{30}/_{6}$ i $^{31}/_{12}$	12			
7. % z ks. wkł. Nr. 7.377 i 10.671	43	93		
8. Nadzwyczajne	33	12	5.339	33
			5.933	42

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Przewodnik gimnastyczny:				
Redakcya	83	39		
Druk	2.164	55		
Administracya	537	98		
Wydawnictwa	569	25		
Związkowe grono nauczycielskie . .	113	07		
Wydatki administracyjne:				
Kancelarya, druki, porta etc. .	117	55		
Zakupno sprzętów	39	25		
Czynsz z opałem	235	40		
Usługa	40	—		
Różne gospodarcze	28	85		
Wydatki nadzwyczajne:				
Wieniec dla Kościuszki III. zlot.	103	35		
Lustracye okręgowe zlotów . .	54	74		
Różne zlotowe	26	35		
Różne:				
Podróże delegatów	62	—		
Rysunek dyplomu	50	—		
Inne różne	54	75	4 280	48
Saldo Fundusz wydawnictwa . . .	649	65		
Fundusz obrotowy	409	10	1.058	75
			5.933	42

Bilans z r. 1896.

Stan czynny.

	zł.	ct.
Zapas gotówki	1.058	75
Zł. 600 4% obl. prop.	582	90
Książeczka wkł. B. kr. Nr. 7.377 . .	369	41
„ „ G. K. O. Nr. 85.734 .	120	05
„ „ „ „ „ „ 46.212 .	104	73
Inwentarz po strąceniu 10%*) . . .	163	35
Zapasy Przewodn. gimn. i nakładów .	825	64
Zaległości Tow. gimn. wkładki, z r. 1895 . . . . . . zł. 41·50, „ 1896 . . . . . . „ 1.178·75	1.220	25
Zaległości za inseraty	1	—
„ „ prenumeratę	8	64
„ „ nakłady	20	49
	4.475	21

*) Wartości sztandaru nie wliczano.

Stan bierny.

	zł.	ct.
Fundusz zapasowy; za zł. 200 4% obl. prop. zł. 192·63, na książeczce wkł. B. kr. „ 369·41	562	04
Fundusz im. Krówczyńskiego: za zł. 400 obl. prop. . . zł, 390·27, na 2 książeczki G. K. O. „ 224·78	615	05
Fundusz na wydawnictwa	649	65
Fundusz obrotowy jako porównanie stanu czynnego z biernym . . .	2.648	47
	4.475	21

Za zgodność z księgami:

***Józef Padewski**, skarbnik.*

We Lwowie d. 28. maja 1997.

Komisya rewizyjna:

Dr. I. A. Hibl. ***Wł. Menda.*** ***Dr. Aleksander Małaczyński.***

Budżet na rok 1897.

Wpływy.

	zł.	ct.
1. Zapas kasowy	409	10
2. Fundusz wydawnictw	649	65
3. Zaległości z r. 1896:		
a) wkładki . . . . . zł. 1.220·25		
b) za inseraty i nakłady 21·49		
c) za prenumeratę . . 8·64	1.250	38
4. Wkładki członków	2.700	—
5. Prenumerata	200	—
6. Subwencye na wydawnictwa:		
a) Wys. Sejmu . . zł. 100·—		
b) Gal. Kasy oszczędn. „ 100·—	200	—
7. Odsetki	50	—
	5.459	13

Wydatki.

	zł.	ct.
1. Przewodnik gimnastyczny:		
a) redakcya . . . . zł. 240·—		
b) druk . . . . . . „ 2.000·—		
c) administracya . . „ 450·—	2.690	—
2. Wydawnictwa	849	65
3. Kurs nauczycielski	300	—
4. Lustracya	400	—
5. Wydatki grona nauczycielskiego .	250	—
6. Zakupno sprzętów	50	—
7. Administracya:		
a) kancelarya . . . . zł. 400·—		
b) czynsz z opałem . „ 350·—		
c) usługa, światło etc. „ 100·—	850	—
8. Wydatki nadzwyczajne	69	48
	5.459	13

Ruch kasowy od $^1/_1$ do $^{15}/_5$ 1897.

Przychody. — *Rozchody.*

Fundusz zapasowy.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo z $^{31}/_{12}$ 1896	369	41		
Wpisowe 2 Tow. gimn. po zł. 5	10	—	379	41

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Za 3 szt. $4^1/_2$ % ob. k. B. k. po zł. 100	300	—		
Książeczka Banku kr. Nr. 7.377	79	41	379	41

Fundusz im. Krówczyńskiego.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo z $^{31}/_{12}$ 1896	224	78		
% z książ. Nr. 85.734 i 46.212 .	1	97	226	75

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Za 2 szt. $4^1/_2$ % ob. k. B. k. po zł. 100	200	—		
Książeczka Banku kr. Nr. 12.055	26	75	226	75

Fundusz obrotowy.

Przychody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Saldo z r. 1896	409	10		
Wkładki członków	1.141	21		
Wydawnictwa:				
Saldo z r. 1896 . zł. 649·65				
Subwencye W. Sejmu 100·—	749	45		
			2.906	12

Rozchody.

	zł.	ct.	zł.	ct.
Redakcya Przewod. gimn. . . .	30	—		
Druk " "	413	54		
Administracya " "	50	—		
Związkowe grono nauczycielskie	85	29		
Kancelarya	30	—		
Zakupno sprzętów	26	55		
Czynsz	125	—		
Usługa	5	—		
Różne	5	10	770	48
Salda: Fundusz na wydawnictwa	749	65		
Fundusz obrotowy . . .	779	83	1.529	48
			2.906	12

Zaległości wkładkowe:

z r. 1895.	Tow. gimn. Brzesko	za 30 członków	zł.	15·—	
	" " Zbaraż	" 30 "	"	15·—	
		za 60 członków	zł.	30·—	
z r. 1896.	Tow. gimn. Brzesko	za 30 członków	zł.	15·—	
	" " Brody	" 151 "	"	75·50	
	" " Dębica	" 20 "	"	8·—	
	" " Gorlice	" 137 "	"	68·50	
	" " Gródek	" 50 "	"	25·—	
	" " Jaworów	" 60 "	"	30·—	
	" " Kraków	" 821 "	"	410·50	
	" " Limanowa	" 30 "	"	15·—	
	do przeniesienia	1.299		647·50	

z przeniesienia	1.299		647·50
Tow. gimn. Mikulińce	za 16 członków	zł.	8·—
" " Oświęcim	" 60 "	"	30·—
" " Podgórze	" 24 "	"	12·—
" " Rzeszów	" 199 "	"	99·50
" " Śniatyn	" 56 "	"	28·—
" " Stary Sącz	" 67 "	"	33·50
" " Tarnów	" 57 "	"	28·50
" " Trembowla	" 15 "	"	7·50
" " Tyczyn	" ? "	"	?
" " Zbaraż	" 30 "	"	15·—
" " Żółkiew	" 31 "	"	15·50
	za 1.854 członków	zł.	925·—